

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére von-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 28. szám.

Hétfő, február 5.

Derűre boru.

— február 5.

A magyar politikai helyzet hosszú idő óta viharokkal teljes borús egére a legutóbbi napokban egy kis verőfény szállt. A verőfény a béke derűjét ígerte ennek a sokat zaklatott országnak s mindenki reménytel tekintett ezuttal Bécs felé, ahol a király és a szövetséget ellenezők álláspontja most érintkezik.

A szerte szállongó hírekben már azt lehetett következtetni, hogy mikor Andrassy a koalíció vezérférfiainak válaszával a király elé járul, nyomban kiröppen kalitjából a béke galambja s fölvirrad ránk a béke éltető, áldást hozó verőfénye.

Erre vallott nemcsak az, hogy a koalíció vezetői ezuttal komolyan számbavették az ország érdekeit s annak az alapján behatóan foglalkoztak a királyi üzenettel, de biztatott bennünket a békével az is, hogy a szövetséget ellenezők köréből a leghatározottabb hírei jöttek a békére való törekvésnek. Ha hosszú ideig tartott is, míg odajutottak és belátták, hogy az ország létérdekei a legelsőbbrangú kérdések, ezt most nem feszegette senki, hanem pártkülömbőség nélkül odatörték dett minden komoly hazafi, hogy a koalíció vezetőit a békeszerzésben támogassa.

Ilyen körülmények természetesen, hogy a béke verőfénye töltötte el a lelkeket s a politika borús láthatárán megjelent derűben mindenki bizott és hittük, hogy rövid idő alatt ránk virrad a nyugodt munkálkodás korszaka.

Sajnos azonban, erre a derűre ma ismét boru következett.

A király tegnap fogadta ugyanis Andrassy Gyula grófot, aki a szövetséget ellenezők vezetőinek válaszát vitte a királyi izenetre. Ez a válasz pedig, mint hivatalosan jelentik, nem elégitette ki a királyt s a koalíció előterjesztéseire, melyet a válasz tartalmazott, a király nem járult hozzá.

Hogy melyek azok az előterjesztések, amiket a koalíció válasza tartalmazott, ma természetesen nem lehet tudni s így azokhoz hozzászólni sem lehet, de az bizonyos, hogy nem fedik a király álláspontját.

Ez ugyan azt jelenti, hogy a koalíció ismét ott van, ahol volt a válság elején, mert a koalíció álláspontja kezdettől fogva nem fedte a király álláspontját, de most mégsem lehet a helyzetet olyan borúsnak tekinteni, mint azelőtt.

Dacára a királyi elutasításnak, Andrassy kijelentette, hogy ez nem jelenti a béketárgyalások teljes befejezését s a végleges szakítást, tehát még mindig megvan a remény a közeli kibontakozásra.

Ez a kibontakozás pedig, úgy mint mindig, most is a koalíció kezében van s egyedül csak rajta mulik, hogy a borura megint és pedig véglegesen derű jöjjön.

A helyzet fonalát a koalíció csomózta össze, neki is kell azt kigombolyítani. A koalíció ismeri a csomó nyitját, nagyon könnyű tehát azt neki kibontani.

A helyzet nyitja az ország rendje, nyugalma, békéje és munkás előhaladása. Ez az egyedüli érdeke az országnak és népének, ezt a szálát kell tehát a csomó kibontásánál megfogni s akkor meg lesz a kibontakozás, meg lesz a béke, a rend

s meg lesz az alapja az ország fejlődésének.

A koalíciónak a király újból alkalmat nyújtott a megfontolásra s látva a szövetséget ellenezők vezetőinek most a legutolsó órában komoly meggondoltságát, hisszük, hogy előveszi a csomó ismert kibontó szálát s megadja az országnak olyan nagyon, de nagyon kívánatos módot a békés munkálkodásra.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasó helyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünneppnapokon délután 3 órától este 10-ig.

Február 11. Önkéntes tűzoltók közgyűlése.
Február 12. Közig. bizottság ülése.

— A bíróság köréből. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Polgár Mihály nagybecskereki törvényszéki jegyzőt a privigei kir. járásbíróvához albiróvá nevezte ki.

— Püspöki körlevél. Németh József püspöki helynök most bocsátotta ki ezidei harmadik körlevelét. A körlevél a főlkészvizsgáló bizottság tészeit, az oltár-egylet temesvári fiókjának jelentését tartalmazza, azonkívül közli a horvát-neuzinai plébánosi állásra kiirt pályázatot.

— Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyszentmiklósi áll polgári fiúiskolának 897.48 korona államsegélyt utalványozott.

— Megjutalmazott munkások. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Mateics Gergely pancsovai tehénpásztort és Fack Mátyás ugyanottani gazdasági munkást elismerő oklevéllel s ezenkívül 100—100 kor. jutalommal tüntette ki. A jutalmat az illetőknek legközelebb ünnepélyesen adják át.

— Lapunk felölös szerkesztője dr. Brájjer Lajos nejjével több heti tartózkodásra Sziciliába utazott.

— Adomány a kulturegyesületnek. Szanád község előjárósága 10 koronát adományozott a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek, amely adományért az érdemes előjáróságnak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület igazgatósága.

— Halálozás. Radák György ügyvéd, földbirtokos a mult héten hosszas betegség után 83 éves korában Nagyikindán meghalt.

— Tisztujtás Nagyözön. Hadfy Károly járási főszolgabíró elnökle alatt a mult héten részleges tisztujtás volt Nagyözön. Pénztáros Pelcs Jakab, közzgám Ferekó Adolf és esküdt Kier Sebestyén lett, ugyanazok, a kiket az általános tisztujtás alkalmával ezen állásokra megválasztottak.

— Védekezés az árvíz ellen. Torontálvármegye alispánja a tavaszi vízáradások idejének közeledésére való tekintettel a következő körrendeletet intézte valamennyi közigazgatási hatósághoz:

„A vízáradások idejének közeledésére való tekintettel, az árvédekezés sikerének biztosítására megkívánató hatósági előintézkedések megtételére Cimedet ezennel felhivom, különösen elvárván, hogy: 1. A járasa területén levő magán-öblözeti és községi védművekre vonatkozó intézkedéseket szigoruan ellenőrzendi és az e részben tapasztalendő hiányokkal vagy mulasztásokkal szemben azonnal és kellő erélylyel fog fellépni; 2. megfelelően és erélyesen fog intézkedni, hogy az árvédekezési munkálatoknál esetleg igénylendő munkaerőnek és közterének a kellő időben való kiállítására akadálytalanul eszközölhető legyen;

3. intézkedik aziránt, hogy az artéri községek amaz előjárójukat, ki a fenyegető vízállás felépésével az 1885. évi XXIII. t. c. 149. §-ban körülírt rendelkezési hatalmat gyakorolni hivatott leendő késedelem nélkül jelöljék ki; 4. amennyiben eddig még meg nem történt volna, az illető társulatokkal vagy érdekeltséggel való érintkezés útján rendeletileg haladéktalanul részletesen megállapítja azt, hogy az illetékes közigazgatási tisztviselők a felmerülhető szükség esetén a törvényhatóság területén levő melyik töltésvonalon, illetve annak melyik szakaszán fognak az idézett törvény 150. §-a értelmében működni. Erte item e mellett Cimedet, miszerint annak biztosítása végett, hogy a beállható árvédekezés alkalmával a m. kir. csendőség vagy a hatósági közegek, mint az érdekelt ármentesítő társulatok működését kellően támogassa, földmívelésügyi miniszter ur a m. kir. belügyminiszter urat megkereste. Abban a tekintetben, hogy az árvészesély esetén szükségessé válható folytonos távirdai szolgálat berendezését a hatóságok, ármentesítő társulatok, miniszteri biztosok vagy folyamernőki hivatalok közvetlen megkereséseire az illető posta és távirda igazgatóságok, illetve az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságai haladéktalanul elrendeljék, és hogy a vízáradásra és árvédekezésekre vonatkozó táviratok díjmentesen és elsőbbséggel kezelteszenek, intézkedések a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur részéről egyszersmindenkorra megtétek. Hasonlóképpen a cs. és kir. hadügyminiszter és a m. kir. honvédelmi miniszter urak részéről tett általános intézkedésekkel és az egyes hadtestparancsnokságokkal létrejött megállapodásokkal kellőképpen biztosítva van, hogy a felmerülhető szükséghez képest a cs. és kir. hadsereg részéről a törvényhatóságok által az illető hadtestparancsnokságokhoz, vagy az általuk esetleg kijelölt más katonai parancsnokságokhoz intézendő megkeresésre katonai segédletek, valamint robbantó eszközök és pontonak sürgösen rendelkezésre bocsátassanak, továbbá, hogy a katonai erő nagyobb mérvű igénybevétele esetén, vagy ha az a helyi viszonyoknál fogva alkalmassabb, ugyancsak a törvényhatóságok által az illetékes honvédparancsnoksághoz intézendő megkeresésekre a m. kir. honvédség részéről is állittassék ki katonai segédlet. Ugyanez alkalmommal felhivom Cimet az iránt is, hogy az egyes folyók és csatornákon levő hidak jármáinak a jégtől leendő megtisztítását eszközöltesse.”

— A szabad liceumból. A nagybecskereki szabad liceum vezetősége tegnap végre megkezdhetette a hasznos ismeretterjesztő licealis előadások ez idei sorozatát. Az első előadást dr. Grandjean József tartotta tegnap délután 5 órakor az áll. polg. és felsőkereskedelmi iskola dísztermében, amely ezuttal egészen megtelt közönséggel. Dr. Grandjean József a céhrendszerről és az iparfejlődésről olvasott föl alapos tudásra valló gazdag tartalmu ismertetést, amelyet a jelen volt közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott végig s az érdemes felolvasót zajosan megtapsolta.

— Értesítés. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete nagybecskereki fiókjá egyleti helyiségét a „Pest-szálloda” postáépület felölí részébe, földszint helyezte át. A befizetések és belépések minden hó 1-je és 15-ike utáni vasárnap délután 3 órától 5 óráig történnek. Az elnökség.

— Kiténtetett nagybecskereki cég. Szivesen ragadjuk meg az alkalmat, hogy a helyi ipar egy újabb sikeréről és ennek elismeréséről adjunk hírt. Özv. Guttman Jakabné és fia, az egész országban előnyösen ismert nagybecskereki műkögyáros cég ma kapta kézhez az elmult évben megtartott pancsovai kiállítas jury tanácsa által megadott arany oklevelet.

— A herculesfürdői katasztrófa áldozatal. A herculesfürdői tűzkatasztrófanak érdekes epilógusa történt most Feilitzsch Artur báró földmívelési miniszter intézkedéséből. Ugyanis a miniszter értesítette az aradi 33. gyalogezred parancsnokságát, hogy a Herculesfürdőn áldozatul esett Pajtics István szakaszvezető családjának ezer koronát; a munkaképtelenné lett Hesz Ferencnek ugyancsak ezer koronát; Milchi Atanász tizedesnek, Sztán János, Schweitzer János és Chorle Ferenc közlegényeknek 300—300 koronát utal-

ványozott részint kárpótlásul, részint bátor magatartásuk jutalmául.

— **Teljes holdfogyatkozás.** Február 9-én, pénteken lesz Európában az idén az első holdfogyatkozás, melyet földrészünk nyugati felének lakói észlelhetnek. Magyarországon a holdfogyatkozás csak részleges lesz. A természeti tünelemény elé különösen a tudós világ tekint érdekfeszítővel, mert a fogyatkozás alkalmával a „Linné” nevű holdkrátert akarják a csillagászok szorgosabb vizsgálat tárgyává tenni.

— **Pirostarka tenyészbikavásár Zombolyán.** A torontálmezei gazdasági egyesület február hó 18-án Zombolyán díjazással egybekötött pirostarka tenyészbikavásárt rendez, melyre bármely torontálmezei állattulajdonos elővezetheti pirostarka tenyészbikáit. Ezen vásáron fogják az állattenyésztési m. kir. felügyelők a községek részére szükséges pirostarka tenyészbikákat beszerezni. A gazdasági egyesület ez uton is felkéri az állattulajdonosokat, hogy a vásáron bemutatandó pirostarka tenyészbikákat február hó 17-ig a zombolyai gazdákör elnökségénél bejelenteni sziveskedjenek.

— **Kneisel hangversenye.** Kneisel A., világhírtű hegedűművész, a párisi konzervatórium tanáraként már említettük, csütörtökön hangversenyt rendez. A nagystílusú hangverseny, melynek programját holnap közöljük, a városi színházban lesz a rendes helyarák mellett. Jegyeket már most lehet váltani Mangold Lipót könyvkereskedésében.

— **Elsült fegyver.** Schreyer Domokos nagyszemélyes fiatal földbirtokos vasárnap délelőtt szánkán indult vadászatra és mivel csak a szánkáról lőtt a vadakra, vadászfegyverét töltve tartotta maga mellett. Fegyvere legújabb szerkezetű, kakas nélküli és elzárható, mint a revolver, csak hogy az elzárható készülék felmondta a szolgálatot, de miután ezt a fegyvert nagyon szerette, nem tudott tőle megválni, azonban nem is javították ki. Ez majdnem vesztét okozta. Mert szánkázás közben egyszerre eldurant a fegyver és az egész töltény belement a fejső jobb karjába, de oly szerencsésen, hogy csak az izom sérült meg. Vérrrel elborítva hozták haza, ahol azonnal ápolás alá vették. Állapota nem veszélyes.

— **Megtámadott rendőr.** Nagyikindán véres verekedés volt csütörtök délután a Raczkovits iskola közelében levő Brozanszky-féle kocsmában. Ottani emberek verekedtek össze basahidakkal s mikor Koczkar Marko rendőr a verekedőket szét akarta választani, az egyik közülük, Iliesin Szóvra neki esett a rendőrnök és fojogtatni kezdte. A rendőr erre kardot rántott s fejbevette Iliesint, ki életveszélyesen megsérülve összeesett. A vizsgálatot megindították.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. Febr. 10. Máv. műhely alkalmazottai táncestélye.
 „ „ 17. A felső keresk. iskola Jókai-estélye.
 „ „ 24. A jótékony nőegylet gyermek-jelmezbálja.
 „ „ 24. A jótékony nőegylet estélye.

— **Az izr. nő-egylet jelmez-estélye.** Bájós és bizarr képe volt tegnapelőtt, szombaton este a Kaszinó dísztermének. A megszokott, a mindennapi, a divatos öltözék helyett színes, kedves jelmezben jelentek meg a bálózó leánykák szépeide a fiatal asszonyok, sőt a mamák is másképp néztek ki, mint rendszeren, mert majdnem valamennyien fejdíszben jelentek meg, ami rendkívül kedvessé, érdekessé tette a hölgyeket, különösen azokat, kik teljes roccoco fejdíszben mutatták be a 18. század divatját. Bizarrá tette a mulatságot az, hogy a férfiak nagy része szintén fejdíszben vett részt a mulatságon. Papírból készült különböző kalapok, sapkák, fezek fedték a szőke, barna és ősz fürtöket, sőt a kopasz fejeket is. Mondanunk sem kell, hogy ilyenképp nagyon szép sikere volt az izraelita nő-egylet ez idei mulatságának s hogy anyagilag is megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak. Vidám hangulatban, pazar táncok között a mulatság reggelig tartott. Ott voltak:

— **Asszonyok:** Dr. Brájer Lajosné, Burget Józsefné, Csekmanek Fabiánné, dr. Dellimanics Lajosné, Deutsch Gyuláné, Deutsch Józsefné, Deutsch Sománé, Deutsch Zsigmondné, Eckfeld Mórné, Ecksten Vilmosné, Eibenschütz Geróné, dr. Eibenschütz Miksáné, Engelsmann Lajosné, Fein Fülöpné, Fleischmann Józsefné, Frank Márkné, Freund Adolfné, Friedmann Alfrédné, özv. Fuchs Józsefné, Grünbaum Arnoldné, Grünbaum Frigyesné, özv. Grünbaum Vilmosné, dr. Gyorgyevics Milosné, Hegedüs Mórné, Hiller Arnoldné, Hiller Lászlóné, Hirtenstein Márkné, Keresztes Aladárné, Klein Maráné (Bótosról), dr. Klein

Mórné, Klein Samuné, Kohn Mórné, Kurländer Imréné, Lucsics Vazulné, dr. Mangold Samuné, Mayer Henrikné, dr. Michalovich Odónné, Nagy Jakabné, Novák J. C.-né, Reisz Mihályné, Sajóvíz Sománé, Schilzung Ferencné, özv. Spiegelné, dr. Stein Józsefné, dr. Steiner Gyuláné, dr. Stern Lászlóné, Strosser Jakabné, Strasser Miksáné, Strelinger Márkné, Szilárd Frigyesné, Temmer Salamonné, Terzin Zsivkóné, dr. Vinczshidy Ernőné, Weinberger Jánosné, Weisz Izidorné, Zavisics Jánosné.

— **Leányok:** Bakalovich Dóra, Burget Rózi (empire), Csekmanek Ilonka (directoire), Deutsch Margit (csereznye), Deutsch Aranka (rózsakirályné), Deutsch Piri (nap), Drexler Róza, Fein Vilma (francia paraszt lány), Fuchs Ilonka (vadróza), Gyorgyevics Danica (ibolya), Hirtenstein Janka (olasz táncosné), Keresztes Margit (pierette), Kurländer Betti (csipkeróza), Novák Hedvig, Oltán Katica (Crepajáról), Rainer Mancsi (bábé), Sajóvíz Irma (cigány), Stein Ilona, Strasser Erika, Weidisch Aranka (róza), Weidisch Józsa (bábé), Weisz Irma (holland nő), Zavisics Natalia, Ziffer Elza (Budapestről).

— **A kereskedelmi alkalmazottak táncestélye.** A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakegylete február elsején a „Korona”-szállodában pompásan sikerült táncestélyt rendezett, mely a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott. Jelen voltak:

— **Asszonyok:** Brenda Mózesné, Berger Mórné, Wittmann N.-né, Zsiros Irma, Giljom N.-né, Straff Jánosné, özv. Nenia N.-né, Vragovits Mária, Boskovits Jánosné, Kelemen Antálné, Morán N.-né, Jendricska N.-né, Schopp N.-né, Krumenacker Jánosné, Weiterschan N.-né, Tongarszkiné, Jakobs Károlyné, özv. Veréb Juliána, Meszman N.-né, Römer N.-né, Gimpel Józsefné, Jung N.-né, Müller Samuné, Keller Lipótné, Kalinovits Ferencné, özv. Bleszné, Bogojevits Szvetozárné, Mann Józsefné, Dubovits S.-né, Eckstein Vilmosné, özv. Blaszné, Kneip J.-né (Klekk), Horváth Istvánné, Küffer N.-né, Kremer S.-né, Hösch Karolin (Torontálvásárhely), Schuber Károlyné, Lukácsné, Zsembergy Jánosné, Huberth Lipótné, Simon Józsefné, Lissafeld Henrikné, Engl Ádámné, Wegling Ferencné, özv. Buschbacheré, Ellmer Ferencné, Schwarz Józsefné, özv. Molnárné, Schaman Istvánné, özv. Ferdinandi Mária, Martinov Istvánné, Juhász Imréné, Lekits Gyókné, Arendt Ferencné, Zeitz Jánosné, Janyegovits Pálné, Gimpel Józsefné, Urzó Józsefné, özv. Ványané, Schlaecha Jánosné, Schlagetter Józsefné, Grünberger Józsefné, Lambits Sándorné, Lukitsné

— **Leányok:** Fritz Éva, Urzó Mariska, Wittmann Katica, Zsiros Irma, Straff Helena, Arendt Paula, Arendt Anna, Nenia Draga, Giljom Mariska, Vragovits Emma, Kelemen Mariska, Kelemen Laura, Morán Verona, Morán Katica, Jendricska Julis, Margit, Krumenacker Anna, Janyegovits Milena, Lukács Betti, Veréb Róza és Katica, Schaman Szofia, Schlagetter Amália, Meszman Teréz, Grünberger Berta, Jung Elis, Lambity Szimilyka, Keller Róza, Blesz Betti, Bogojevits Boszilka, Mann Lujza, Eckstein Jozsefné, Martinov Persza, Blasz Marinka és Danica, Kneip Katica, Horváth Boris, Mari, Zs fia, Ványa Margit, Éva, Róza, Hős Karolin (Torontálvásárhely), Lukits Elza, Zsembergy Anna, Giza, Schuber Erzsé, Hubert Lujza, Spitz Otília, Simon Matilda, Juhász Vilma, Petersz Juliska (Pancsova), Wegling Hilda és Piroška, Engl Ilonka, Buschbacher Giza, Wehner Margit és Katica, Kasziba Etel (Oroszáza), Schuber Erzséke, Kolofon Irén, Püspöki Ilona (Temesvár), Elmer nővérek, Punkert Giza, Molnár Giza, Ferdinandi Mariska, Küffer Mathild, Straff Mariska, Pejacski Dragoyta, Stejts Vukoszava, Babinszki Betti, Garabocz Krisztina, Öcsedi Helén, Schopp Mari, Róza, Katalin.

— **Tiszti estély.** A nagybecskereki helyőrség tisztikara f. hó 14-én 8 órai estét kezdettel a kaszinó összes termeiben társas vacsorát rendez, mely alatt a 29. gyalogezred zenekara fog játszani. A vacsorát tánc követi. A tisztakar szívesen látja úgy a kaszinó összes tagjait, valamint az általuk bevezetett vendégeket.

— **Gyermekjelmez-estély.** A jótékony nőegylet farsángot nem ismerő buzgalommal igyekszik ehhez a folyó hó 24-én tartandó estélyhez fűződő nagy érdeklődésnek megfelelni. Az estély élőképével nyílik meg. Bájós tündér fog mesélni a körülötte csoportosuló gyermekcseregnek. Az egész megjelenés fantasztikus jelmezekkel és a szivárvány bűvös színeivel ragyogó és szívet-leket gyönyörködtető képet fog nyújtani. Ezzel kapcsolatban felemlítjük a jótékony nőegyletet azon kérelmét, hogy a szülők köztümben megjelenő gyermekeiket a központi ovodában (d. e. 8-tól 11-ig, d. u. 2-től 4-ig) az óvónőknél bejelenteni sziveskedjenek.

— **A burestélyhez.** A február elsején megtartott burestélyen jelen volt rendkívül nagy számú hölgyközönség névjegyzékéből néhány kölgy neve kimaradt. Így most pótoljuk, hogy a már fel-

soroltakon kívül ott voltak: Fein Fülöpné, Korláth Kázmérné, Novák J. C.-né, dr. Szlammer Gusztávné, Trifunac Milóné és Fein Vilma, Novák Hedvid urhölgyek.

ESKÜDTSZÉK.

A gyilkos ital.

A bűnkronikában oly ismeretes alkohol áldozata Radovanov Misa melencei lakos, aki Gáborov Mitáné Zsófiát ittas állapotban késsel megszúrta úgy, hogy az asszony elvérzés következtében nemsokára meghalt.

Ügyét ma tárgyalta a nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdthíroság, mely ez alkalommal a következőképpen alakult: Elnök: Makk József törv. bíró; szavazó bírák: Junga Aladár és Rektorisz Kálmán törv. bírák; jegyző: dr. Borus; ügyész: dr. Boross Dezső kir. ügyész; védő: Kokits János. Esküdtek: Haidegger Odón, Bozóky István, Govrik Gusztáv, Wild Ernő, Fehér Géza, Szeles József, Anheier Károly, dr. Grandjean József, Perisics János, id. Ambrus Sándor, Mattanovich Boldizsár és Bencze Miksa.

Az esküdtek megesketése után elővezetik a vádlottat.

Radovanov Mita, 50 éves gk. vallású, nős melencei lakos, múlt évi október hó 8-án, vasárnap lévén, már korán reggel pálinkázni kezdett egy melencei fűszeresboltban. Onnan Schiff Gyula fogyasztási adóberő depotjába ment, ahol körülbelül egy liter mennyiségű bort fogyasztott. Itt déltájban már — szokása szerint — garázdálkodni kezdett, mire a depot tulajdonosa kidobta. Innen vádlott Radovanov Mita a község végén levő Gáborov-féle kocsmába ment, a hol az egyedül otthon levő Gáborov Mitáné Zsófiától bort kért, a mit ki is fizetett. Nehány perccel később azzal a kérdéssel fordult a kocsmárosnéhoz, vajjon tartozik-e valamivel. A kocsmárosné tagadó válaszára — tehát egészen indokolatlanul — a vádlott káromkodni kezdett, majd egészen váratlanul kését rántotta elő s a menekülő kocsmárosné tétlen szúrta. Mivel épp az ütéret vágta el, az asszony elvérzés következtében néhány perc múlva meghalt. Tettének elkövetése után vádlott futásnak indult, de az utcan járók csakhamar lefogták. Első kihallgatása alkalmával teljesen ittasnak mondotta magát, aki nem tudja mit cselekszik. Ma is nem akar semmire sem emlékezni. A tanúk legtöbb része azonban azt vallja, hogy a kérdéses időben Radovanov nem volt annyira ittas, hogy nem tudta volna mit cselekszik. Egyébként kötekedő, veszekedő természetű egyénnek mondják vádlottat, aki állandóan részegeskedett és mindenkit lelésszel és leszurással fenyegetett.

Ítélet csak a késő délutáni órákban lesz.

TAVIRATOK.

A helyzet.

A király üzenete és a koalíció válasza.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata. A Budapesti Hírlap mai száma közli a király üzenetének s a koalíció erre adott válaszában pontjait, amelyeket Andrássy Gyula gróf a tegnapi kihallgatáson a király elé terjesztett.

Eszerint a király üzenete a következő pontokból állt:

1. Vállalja el a koalíció a kormányt.
2. A hadsereg dolgában tegye magáévá a 9-es bizottság programját.
3. A német kereskedelmi szerződést ratifikálja.

4. Belügyi kérdésekben a koalíciónak szabad kezét enged.

A vezérlobizottság válasza erre a következő volt:

1. A koalíció elvállalja a kormányt.
2. Ragaszkodik a fölíratához s kéri, hogy a király a fölíratra leírátt válaszoljon.
3. Elfogadja a német kereskedelmi szerződést, de azt a fönnálló vámtarifa alapján köti meg és Ausztriával külön szerződést köt.

4. Kívánja az önálló nemzeti bank felállítását.

5. A katonai kérdéseket felfüggeszti addig, amíg a nemzetnek alkalma nyílik újlag dönteni a kérdésekben, azonban az ujonclétszám felemelése felfüggesztendő.

6. A nemzet döntésének előkészítésére megcsinálja a koalíció a választási reformot.

7. A statusquo helyre állírtassék s az elmozdított tisztviselők visszahelyeztessenek.

A király Andrássy Gyula gróftól átvéve

a koalíció választását, kijelentette, hogy a koalíció átveheti a kormányt, de minden kikötés nélkül.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beavatott forrásból jelentik: A mai nap eseménye nem annyira az Andrássy missziójának eredménytelensége, mely az ellenzéki részről történt előzetes nyilatkozatok után meglepetést alig keltethetett, mint inkább a koalíció által a király elé terjesztett ellenproponciók publikálása, melylyel az egyik koalíciós hírlap hasábjain találkozunk. Ebből a publikációból, bárha az a beavatottak kijelentése szerint sok tekintetben csonka, nyilvánvalóan kiderül, hogy a koalíció ezen a legutóbbi és talán egyelőre legutolsó kibontakozási akció alkalmával is tévuttra vezette a közvéleményt.

Kiválóbb sajtóorganumai, vezérei, sőt maga Kossuth Ferenc is úgy nyilatkoztak, hogy az országra szakadt krízissel szemben a koalíció kész kikapcsolni a magyar vezényszót s ezzel a felségjog kérdését a vitás kérdések komplexumából. Maga Kossuth Ferenc három napja még úgy beszélt a hetven vezényszóról, mint a melynek a fele különben is francia és amely fontosság dolgában messze mögötte marad például a gazdasági kérdéseknek. Most pedig a közhirre jutott pontozatokból kiderül, hogy a koalíció csak olyan föltétellel mellett vállalja a kormányalakítást, ha a király a koalíció feliratának alapjára helyezkedik, vagyis: ha a német kereskedelmi szerződés az önálló vámtarifa alapján Magyarország részéről külön köttetik meg, ha Ausztriával is szabad kereskedelmi alapon szerződhetünk és ha az új kormány felhatalmazást kap a készfizetések behozatala alapján az önálló magyar nemzeti bank létesítésére. Katonai kérdések tekintetében azt a megoldást eszelte ki a koalíció, hogy a választói jognak az ő intenciói szerinti kibővítése után maga a nemzet döntson a nemzeti követelések fölött, végül garanciát kér arra, hogy még a Ház feloszlata előtt meglesz az egész kormányban a restitúció in integrum, a korona pedig megadja az összes alkotmányjogi biztosítékokat. Vagyis a koalíció elvállalja a kormányt és megadja az egyszerű kétszentesdi ujoncjutalékot és a hadügyi költségvetést, ha ennek ellenében a korona előre szankcionálja a koalíciós választási törvényt, mely a nemzetiségek erőszakos mellőzésével bizonyára valami pénzcenzus alapján a függetlenségi érzelmű néprétegek újabb tömegeit terelné az urnához, ha a katonai felségjogoknak ilyen plebiscitárius alapon létrejött parlamentű eldöntése előtt a korona már is eleve meghajlik. Hogy ezeket az ellenfelteleteket a koalíciónak nagy oka volt titkolni a békét áhítozó magyar közvélemény előtt, az bizonyításra nem szorul. De épp oly érthető most már az is, hogy a korona ilyen feltételek mellett, melyek a felségjogokról való végleges lemondást jelentenek, az ország sorsának további intézését a koalíció férfaira nem bízhatta.

A hangulat a koalícióban.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vezérőlbizottság számos tagja tegnap este eszmecserét folytatott a király legújabb válasza fölött s ez alkalmával Zichy Aladár gróf kijelentette, hogy a kormányt így is át kell venni

A vezérőlbizottság ülése.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szövetség ellenzék vezérőlbizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott. Az ülésről pozitív értesítés még nincs s csak annyi szivárgott ki, hogy Andrássy Gyula gróf beszámolt a vezérőlbizottságnak tegnapi királyi kiballgatásáról s hír szerint kijelentette, hogy az ő kitérítése ezzel véget ért.

A dán király temetése

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Koppenhágából jelentik: Miután az európai uralkodók legtöbbje személyesen óhajt résztvenni Keresztély dán király temetésén s ez a tény külön intézkedéseket igényel, a király temetését a jövő hétre halasztották. A temetés a legújabb megállapodások szerint jövő szerdán lesz.

A hercegprímás állapota

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legújabb orvosi jelentések szerint Vaszary Kolos biboros hercegprímás állapota javult s remény van arra, hogy a biboros főpap egészsége helyreáll.

A Széchényi-lakoma.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Nemzeti Kaszinó tegnap tartotta meg ez idei Széchényi-lakomáját. A lakomán, melyen nagy számmal jelentek meg közéletünk kitünőségei s a kaszinó tagjai, Széchényi-serleggel Széchényi Viktor gróf mondotta az ünnepi beszédet

A szerb vámkérdés.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint ott tegnap minisztertanács volt, a melyen arról tanácskoztak, miképen lépjen a szerb kormány érintkezésbe a magyar és osztrák kormányval a vámkérdés rendezése dolgában. A jelentések szerint bizonyosra vehető, hogy a szerb kormány már a legközelebbi napokban lépéseket tesz aziránt, hogy Magyarországgal és Ausztriával meg egyezést hozzon létre.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak ismét estek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.84	—
Buza (1906. októberre)	16.76	—
Rozs (áprilisra)	13.78	—
Zab (áprilisra)	14.88	—

Közgazdaság.

A torontálmezei hitelbank közgyűlése.

A Torontálvarmegyei takaré- és hitelbank szombaton délután tartotta 38. évi rendes közgyűlést Steinitzer Géza vezérigazgató elnöklésével.

Ez a közgyűlés messze föltelemelkedett a sokaság évi gyűlések fölött, mert alkalomul szolgált arra, hogy az intézet érdemű, kiváló vezérigazgatóját, Steinitzer Gézát ünnepelje abból az alkalomból, hogy immár negyedszázada áll, mint vezérigazgató a bank élén.

Steinitzer Géza harmincöt éve van a bank szolgálatában s ezelőtt 25 esztendővel került mint vezérigazgató az intézet élére. Hogy mint vezérigazgató milyen elvülhetlen érdemeket szerzett az intézet körül, azt legjobban bizonyítja a hitelbank nagyszabású fejlődése, mely Steinitzer vezérése alatt Délmagyarország egyik legelső pénzintézetévé emelte a torontáli takaré- és hitelbankot. A bank mai elsőrangú mivoltában kétségtelenül oroszlanrésze van Steinitzer Gézának, mert az ő kitünő szaktudása, gondos körültekintő vezetése fejlesztette arra a színvonalra a bankot, ahol ma áll.

A bank szombati közgyűlésén lefolyt óváció, melylyel a nagyszámú megjelent részvényesek Steinitzer Gézát körülvették, a legteljesebb mértékben illeti meg őt s a magunk részéről is örömmel csatlakozunk jubil-uma alkalmából az elismeréshez, amelyet egyéb tőren kifejtett működéséért is sokszorosan megérdemel.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Az elnök Steinitzer Géza vezérigazgató elnök eljenzés közben nyitotta meg a közgyűlést s miután üdvözölte a nagy számmal megjelenteket, előterjeszti az igazgatóság jelentését, mely a következőkben számol be a bank lefolyt évi szép és eredményekben gazdag működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn törvény- és alapszabályszerű kötelességünknek megfelelően, az eltávozott üzletéről szóló jelentésünket bemutatni szerencsétlünk, néhány szóval meg kell emlékeznünk azokról a mozzanatokról is, melyek befolyása alatt állott az általános gazdasági élet 1905-ben.

A múlt évi jelentésünkben vázolt komor képet nem váltotta fel a kibontakozás fényugara.

A politikai bonyodalmakból kivezető utat még mindig nem sikerült az arra hivatott tényezőknél megtalálni, a teljes pangás a kereskedelem és ipar terén még folyton tart és a jobb jövőbe vetett reménységünk mielőbbi teljesülésére halvány kilátást sem nyújt.

Feltűnő jelenség, hogy a gazdasági hanyatlás idájében a föld értéke vármegyénkben nap nap után emelkedik és a lefolyt esztendő közepes termése mellett is vidékünkön oly magasságot ért el, a milyent itt azelőtt a legjobb termések után sem ismertek gazdáink.

A földvétel persze nagyon megkönnyíti a más kereseti ágakban elhelyezést nem találó pénznek olcsósága és hozzáférhetősége, mely körülmény azonban a múlt év utolsó negyedében, amidőn a pénz egész Európában szűkülni és feszült irányzatot követni kezdett, változást szenvedett.

Jegybankunk is kénytelen volt múlt évi október hó 20-án a kamatlábat egy egész százalékkal felemelni, mely körülmény bennünket elég érezhetően érintett, mert az évek óta megszokott alacsony kamatláb annyira elkényeztette ügyfeleinket, hogy igen sok esetben alig 1/2% erejéig emelhetők velük szemben a korábban alkalmazott kamatlábat.

Az ügyfeleinkkel szemben követett közismeretes előzékenységünknek köszönhetjük az intézet forgalmának fokozatos emelkedését és az ezáltal a kedvezőtlen általános közgazdasági viszonyok dacára elért kielégítő eredményt.

A nyugateurópai pénzpiacok feszültségének azonban egész más háttere van, mint nálunk a pénz drágulásának.

Amott a virágzó ipar és a jövedelmező tengerentúli kereskedelem köti le a tőkét, mely tehát ott a nemzetgazdaság szolgálatába szegődve, termékenyítő szerepet tölt be, — nálunk a jegybank aranykészletét védelmező politikája és a magántőkének az áldatlan köz- és magánviszonyokból folyó teljes bizalmatlansága és fájdalom nem a jogos titelgények fellépéséből keletkezett pénzzúke, okozza a drágulást.

Miután pedig — csak emberek lévén — a jövőbe nem látunk és így ítéletet sem alkothattunk arról, hogy a most kelletlenül sötét színekben festett általános gazdasági viszonyok a közel jövőben miként fognak alakulni, ennél fogva törekvéseinknek arra kell irányulniok, hogy intézetünket oly erőssé tegyük, hogy azt az előkelő helyet, amelyet magának 39 évi fennállása alatt vármegyénk gazdasági tényezői sorában kivívott, megtarthassa.

Tisztelt részvényeseink eddig bölcs előrelátással kegyeskedtek érvenyt szerezni azoknak a javaslatainknak, melyek a vezetésünkre bízott pénzintézet színvonalának emelésére vonatkoztak.

Mai jelentésünk során is lesz szerencsénk olyan javaslatot tenni és meg vagyunk győződve arról, hogy t. részvényeseink támogatására az intézet jól felfogott érdekében, mely a saját érdekkel szoros kapcsolatban áll, nem hiába appellálunk.

Ezek után áttérve a tulajdonképpeni üzlet jelentésére, megemlítjük, hogy a főbb üzletágak forgalmát és azoknak az év végén mutatkozó allagát a jelentéshez fűzött összehasonlító szám-tételekben nyújtjuk.

Méltóztatnak azokból az adatokból látni, hogy a forgalom ismét emelkedett és takarékbeteink a leszállított kamatláb dacára szaporodtak.

Az értékpapírpiacra a bonyolódott politikai viszonyok által okozott árfolyamhanyatlás állott be, mely bennünket arra kényszerített, hogy az év végéig érvényben álló árkeleték szerint leírtározott tárcaállományuaknál mutatkozó értékcsökkenés címén 5428 kor. 59 fillért az árfolyamkülömbözeti tartalékalap terhére könyvejtünk.

Az árverésen megszerzett ingatlanok száma két nagybecskereki bérháznak meglehetősen nyomott árak mellett történt megvételével szaporodott. Ezek vételára fejében az átiratási illetékek együtt körülbelül 72.000 koronával terheltük meg saját ingatlanaink számláját, mely a már előbb megvett fekvőségek könyvbéli értékével egyetemben 86.853 kor. 65 fillérral záródott. Ezen ingatlanok meghozzák a befektetett összegek kamatait, mindazonáltal állandó gondunkat képezi azoknak tovább eladása.

Tavaly leirtunk egy per alatt álló követelést még mielőtt harmadfoku ítéletet nyertünk volna. Ez időközben meghozatván, szintén hátrányunkra dőlt el, sőt jelentékeny összegű perköltségekben is marasztaltattunk. Ezeket a költségeket, továbbá váltókövetéseink néhány még behajtás alatt álló, azonban általunk kéteseknek mérlegelt tételét veszteségképp leirtunk kellett.

Kérjük ezen összesen 5820 kor. 21 fillért tevő veszteségelirásnak jóváhagyását a nál is inkább, mert azzal még a követelések esetleges bejárása iránt táplált reményiségünket nem adjuk fel. Erre nézve épp a mostani zárószámadás nyújt alapos indokot, amennyiben már rég leirt követelésekre befolyt 10.790 kor. 42 fillért számolunk ott el.

Ezeket a zárószámadásokat a felügyelő-bizottság jelentésével mutatjuk be, mely utóbbi alapján tisztelettel kérjük a számadásoknak és a mérlegnek helybenhagyólag való megállapítását és a felmentvény megadását az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.

Az 1905. üzletév	68.867-78
tiszta nyeresiményéből levonandó az igazgatóság 13% hányada címén	8887-81
és az igazgatóság által saját hatáskörében a hivatalnokok jutalmidijául megszávozott	2000— 10.887-81
	marad 57.479-97
és az 1904. évről áthozott	399-95
	összesen 57.879-92

a t. közgyűlés rendelkezésére. Ennek az összegnek hova fordítására nézve indítványozzuk a felügyelő-bizottsággal egyetértően, hogy: osztalék címén fizetessék részvényenként 22 korona és így összesen 44.000—
a szék- és bérház értékcsökentésére létesített tartalék-alapba helyeztessék 6000—
a 8250 koronával felvett leltár értékéből leirassék 2250—
a részvényesek osztalékjöveldelmének lehetőleg állandósítása céljából létesítessék egy osztaléktartalékalap és annak első ellátására adassék 4000—
jótékony és közcélú adakozásokra való fordítás végett utaltassék át az igazgatóságnak 1000— 57.250—
a fenmaradó 629-92

pedig irassék elő az 1906. év javára. Javaslataink elfogadása esetén az osztalék a 36. számú részvénytulajdonosok beszolgáltatása mellett a közgyűlést követő első köznapról, vagyis február hó 5-étől kezdve felvehető az intézet pénztárából.

Tisztelt közgyűlés!

Éppen 6 esztendeje annak, hogy szükségesnek jeleztük az intézet tőkéi és kötelezettségei között észlelhető aránytalanságnak ellensúlyozására az alapítóknek felemelését és ma ismét hasonló indítvánnyal lépünk tisztelt részvényeseink elé.

Jelentésünk számadatai és a közgyűlés asztalán fekvő mérleg intézetünk nagyarányú egészséges fejlődéséről tesznek tanúságot.

Az intézettel szemben megnyilatkozó közbizalom, mely a kezelésére bizott idegen tőkék emelkedésében és a forgalom hatványozásában jegecesedik ki, nemcsak halálával kell hogy eltöltsön bennünket, de kötelezettséget is ró reánk.

Kötelességünk teszi az arról való gondoskodást, hogy az aktívák és passzívák között kívánatos helyes arány állandóan fenntartassék és annak elérése saját tőkéinknek szükség szerint való szaporításával biztosítottassék.

Intézetünk megismosodását célzó törekvésünk által vezetve, minden további indokolás mellőzésével tisztelettel indítványozzuk tehát:

Hatalmaztassék fel az igazgatóság újabb 1000 drb 200 korona névértékű részvénynek kibocsátására a következő módzatok mellett:

1. A kibocsátási árfolyamot a meglévő tartalékokra való figyelemmel és a részvényesek érdekeinek legjobb, belátása szerinti méltánylásával, a befizetési határidőt és egyéb módzatokat az igazgatóság állapítja meg.

2. Részvényeseink megkínálandók a kibocsátandó új részvények átvételével, mire nézve kitűzendő záros határidő alatt — az elővételi jog elvesztésének terhe mellett — kötelezőleg nyilatkozni és ezen kötelezettségüket biztosítani tartoznak.

3. Minden régi részvényre egy fél új részvény jutván, megfelelő számban ideiglenes fél részvényjegyek is lesznek kiadandók, melyeknek összesítésére szintén záros határidő tűzendő ki.

4. A régi részvényesek által át nem vett új részvényeket az igazgatóság szabad kézből eladhatja.

5. A befizetésekben darabonként 200 korona a részvénytőkéhez és a maradvány — a kibocsátási költségek levonásával — a tartalékokhoz csatolandó.

6. A befizetések után az év végéig 5% kamat térítendő; a kibocsátást követő év január hó elejétől kezdve a teljesen befizetett, illetve összesített új részvények a régiekkel egyenlő jogokban részesítendők.

A részvény kibocsátással kapcsolatban kérjük az alapszabályok 5. és 7. §-ának a kibocsátá-

tandó részvények teljes befizetésének időpontjától kezdődő érvényesüléssel való következő mőnosításait elhatározni.

Régi szöveg.

5. §. első bekezdése: A betevők és az intézettel érintkezők biztosítására, nemkülönböztetve netáni veszteségek pótlására szolgál a részvénytársaság 2000 drb 100—100 frt, vagyis 200—200 korona névértékű tényleg befizetett részvényből álló 200.000 frtot (400.000 koronát) tevő alap-tőkéje; az 1898. év végével 100.000 frtra (200.000 koronára) rugott rendes tartalékalap és a 7. § értelmében létesítendő különleges tartalékalap.

Új szöveg.

5. §. első bekezdése: A betevők és az intézettel érintkezők biztosítására, nemkülönböztetve netáni veszteségek pótlására szolgál a részvénytársaság 3000 drb egyenként 200 korona névértékű tényleg befizetett részvényből álló 600.000 koronát tevő alap-tőkéje, továbbá a már meglévő és az alapszabályok 7. §-a értelmében szaporítandó és a közgyűlés által esetleg külön rendeltetéssel létesítendő tartalékalapok é. p. az utóbbiak addig, míg meghatározott céljukra nem fordítottak.

Régi szöveg.

7. §. első bekezdése: Az alapszabályok 5. §-ában érintett rendes tartaléktőkéken kívül az intézet egy különleges tartalékalapot is létesít az által, hogy a minden év végén mutatkozó üzleti tiszta nyereség legalább egy ötödresze mindaddig visszatartatik, míg ezen alap o. é. 100.000 frtra (200.000 koronára) nem szaporodik, mely utóbbi eset beálltával a közgyűlés határozza meg: vajjon növesztessék-e és mi módon tovább?

Új szöveg.

7. §. első bekezdése: A tartaléktőke szaporítása akként történik, hogy a minden év végén mutatkozó üzleti tiszta nyereség legalább 5%-a mindaddig visszatartatik, míg ezen alap a részvénytőke magasságát el nem éri, mely utóbbi eset beálltával a közgyűlés fogja elhatározni a tartaléktőkének esetleges további és mily összeggel leendő növelését;

a második bekezdés első sorában levő „különleges tartalékalap” helyett feendő „tartalékalapok”;

a harmadik bekezdés első sorában található „különleges” jelző kihalványod.

A felügyelő-bizottság megbízatása lejárván, az újabb alakítandó meg. elnöke és 3 tagjának 3 évre leendő választása által.

Ez alkalmat megkapadva, arra kérjük a t. közgyűlést, hogy ezen bizottság eddigi lelkiismeretes, szakavatott és fáradságot nem kímélő működéséért Grandjean Ede, Gyrfás Ödön, Grünbaum Arnold és Mayer Rezső uraknak elismerését nyilvánítani sziveskedjék.

A választmány sziutén 3 évre való választás utján kiegészítendő, miután abból a választási időtartamuk lejáratával most: Guttmann Mór, Kokits Sándor, Poppovics-Pécsi Szilárd, Szalay József, Schenk H. és Steiner Jakab urakat éri a kilépés sora.

Kérjük a napirendre kitűzött mind-ezen választások szives megjelését.

Tulajdonképeni üzleti jelentésünk ezzel véget érven, van szerencsénk jelenteni, hogy a mult évi rendes közgyűlés azon határozatának érvényt szerzendő, melylyel: „az igazgatóság felhivatott arra, hogy a XXXVIII. rendes évi közgyűlés elé konkrét indítványt terjesszen arra vonatkozólag, hogy a 35 éves működését betöltött Steinitzer Géza vezérigazgatónak mily módon fejezzék ki elismerésüket a részvényesek” — az igazgatóság, a vezérigazgató és Mencer Lipót igazgatósági tag távozásával tanácskozás tárgyává tette az ügyet és egy a mai közgyűlésen tárgyalandó határozati javaslatban állapodott meg, melynek előadására dr. Mihálovits Ödön tagtársunk vállalkozott.

A napirend második részét tehát csupán ezen ügynek elintézése képezvén, arra való tekintettel, hogy vezérigazgatónk a személyét érdeklő tárgyalásokat maga nem vezetheti, a társigazgatók egyikét pedig az alapszabályok 15. §-a, illetve 26. §-ának a) pontja értelmében az elnöklésre felkérni azért nem kívánta, mert azok a jelen esetben indítványtevőkként szerepelnek, tisztelettel indítványozzuk, hogy ezen tárgy feletti tanácskozások vezetésére a jelenlevő részvényesek egyike felkéréssek.

Az igazgatóság jelentését egyhangu helyesléssel tudomásul vették s a fölmentvényt megadják. Most a választások következtek, amely szerint megválasztottak:

A felügyelő-bizottságba 3 évre: Elnök: Grandjean Ede. Tagok: Gyrfás Ödön, Grünbaum Arnold, Mayer Rezső.

A választmányba 3 évre: Guttmann Mór, Kokits Sándor, Poppovics-Pécsi Szilárd, Szalay József, Schenk H., Steiner Jakab.

Ezután következett a közgyűlés ünnepi aktusa, amelyen az elnöki székét dr. Mangold Samu foglalta el.

Dr. Mihálovits Ödön igazgatósági tag indítványt terjesztett elő, amely szerint a rész-

vénytársaság Steinitzer Géza 35 évi tisztviselői és 25 éves vezérigazgatói működésének elismeréséül egyrészt jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki, másrészt javadalmazását és nyugdíjgényét előnyösebben szabalyozza.

Szalay József és Kardos Samu részvényesek felszólalása után a közgyűlés az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadta, amit az időközben megjelent vezérigazgatónak Mangold Samu tolmácsolt.

Steinitzer vezérigazgató meghatva köszönte meg az elismerést s hangsúlyozta, hogy továbbra is egész tevékenységével fogja szolgálni az intézetet.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A Népbank működése.

A nagybecskereki népbank részvénytársulat, mint már jeleztük, legutóbb tartotta rendes évi közgyűlést Partilla Géza elnöklété alatt, a melyen az igazgatóság a következő jelentésben számolt be a bank mult évi eredményes működéséről:

Igen tisztelt közgyűlés!

A pénzügyviszonyok az elmúlt év nagyobb része folyamán kedvezőek voltak; midőn azonban a nemzetközi pénzpiac alakulása folytán az osztrák-magyar bankkal szemben nagyobb igények támasztottak, kénytelen volt mult évi október hó 20-án az 1902. év óta változatlanul érvényben lévő kamatlábat 3 1/2%-ról 4 1/2%-ra felemelni. Miután mi üzleti érdekből üzletfeleinkkel szemben a kamatlábat fel nem emeltük, nem maradhatott ama kamatlábamelés zárószámadásunkra hatás nélkül, azonban nem nagy mértékben, mert visszleszámítolási állományunk a magasabb betétek következtében jelentékenyen csökkent.

Jóllehet a tengeri termék helyenkint nem vált be, általában a magtermények aratása mégis kedvezőbb volt, mint a mult évben és ha a másodrendű gazdasági termények jó termését, valamint a magasabb gabonaárakat tekintetbe vesszük, van okunk a mult évvel — a mezőgazdasági viszonyokra vonatkozólag — megelégedve lennünk.

A lefolyt üzleti évről az idén is kielégítő jelentést adhatunk. A betétek, dacára annak, hogy azok kamatlábat leszábitottuk, közel egy negyed millióval szaporodtak; ugy a váltóleszámítolási, valamint a jelzálogkölcson üzletben nagyobb forgalmat értünk el s mindkét számlát 100.000 koronával magasabb állománnyal zárjuk.

A Vörösmarty-utca 1968. számú házban veszteség nélkül tudunk tudni, ellenben kénytelenek voltunk a Korona-utca 587. sz. alatti házat árverésen megvenni.

A mult évi rendes közgyűlésen módosított alapszabályaink a helybeli kir. törvényszéknek 1691/1905. számú végzésével jóváhagyási záradékkal látattak el.

Az egyes üzletágak forgalmát bátorkodunk a következő számszerű összehaltásban előadni:

A takarékbetétek

állaga 1905. január 1-én	844.836-78
ehhez betétek és tőkésített kamatok	787.619-13
	összesen 1.632.455-91
ebből visszafizetés	538.721-02
marad 1905. december 31-én	1.093.734-89
a mult évvel szembe	248.898-11
	koronával több.

A váltóleszámítolási üzletben

az 1905. évben leszámitoltunk	
9510 drb váltót	4.883.000-08
az 1904. évben 9708 drb váltót	4.681.732-45
tehát 198 drbbal kevesebb, de	201.267-63
	koronával magasabb értékben.

A váltóállomány

az év végén kitett 2572 drb váltót	1.492.732-47
az 1904. év végén 2582 drb váltót	1.459.833-98
így 10 drbbal kevesebb, de	32.898-49
	koronával többet.

Visszleszámítolás

alatt állott 1905. december 31-én	
352 drb váltót	296.273-47
az 1904. év végén 501 drb	479.437-62
s 149 drbbal és	183.164-15
	koronával kevesebb.

A váltótárca

állaga 1905. december 31-én	
2220 drb váltót	1.196.459-—
1904. dec. 31-én 2081 drb	980.396-36
tehát 139 drbbal és	216.062-64
	koronával több.

A jelzálogilag biztosított váltóhittel összege kitett 702.405 koronát, tehát 13.196 koronával többet; az értékpapirokra adott váltókölcsonök kitettek 130.860 koronát s így 9399 kor. 57 fillérral többet, mint az előző évben.

A jelzálogkölcson üzlet

állaga 1905. jan. 1-én 85 kölcsönben	87.278-85
az 1905. évben engedélyezettett	78.340-—
	összesen 165.618-85
ebből visszafizettetett	12.288-32
marad dec. 31-én 101 kölcsön	153.330-53

koron
több,
bevétel
kiadás
az elő
koron
koron
fekvő
hogy
után a
kor,
évi
annak
zásá
és az
jutal
levonás
kor,
rende
E
a fel
csak
16.000
644
ság ren
Al
az 1903
közgyűl
Samuel
urak és
gyűlésor
egy évre
bizottság
felügyelő
Kelleme
helyen r
feladatuk
köszönet
A
Bencze
Kugler
Schmidt
időtartat
En
7. és 8
bizottság
tagok; ez
tani sziv
évi műkö
Kér
tudomásu
mint nek
megadni
becskere
tartotta
miatt lap
tudósítás
gazd. eg
céljából
immár
kon mos
kendera
eljárás.
István t
hivatali r
Temes-B
szakasz r
Marton
részéről
s megjel
érdekelts
A
nokig
a vendég
toltak a
To
szabásu s
van folya
Szécsány
tatott M
nak elnök
Pál O.L
karolta
eszmét és
vid k bit
300 hold
jegyzete
jegyző, G

korona összegben, tehát 66.051 kor. 68 fillérrel több, mint az előző évben.

Pénztárforgalom:

bevétel 1906. évben kiadás	11.086.353-21
összforgalom	11.090.364-17
az előző évi koronával szemben koronával kevesebb	22.176.717-38 24.026.830-86 1.850.113-48

Igen tisztelt közgyűlés!

Az Önök előtt nyomtatott példányokban előírt zárszámadásból megállapítani méltóztatnak, hogy 3995 kor. 87 fillér kérés követelés leírása után az 1905. üzletév nyeresége 25.372-85 kor., ebből a tartalékalap 5% évi kamata 4566-87 annak 10% javadalmazása 2080-80 és az igazgató-ag 10% jutaléka 2080 60

Összesen 8728-07

levonásba jön, úgy hogy a fennmaradó 16.644 78 kor., mint tiszta nyereség a tisztelt közgyűlés rendelkezésére áll.

Ezen tiszta nyereség felosztása céljából a felügyelő-bizottsággal egyetértve van szerencsénk indítványozni, hogy ebből 16.000 kor. — fillér, mint 8% os osztalék a 19. sz. szelvények 1906. évi február 4-től kezdődő beváltására fordítassék és

644 kor. 78 fillér jótékony célra az igazgatóság rendelkezésére bocsátassék.

Alapszabályaink 35. § a értelmében lejár az 1903 évi február hó 1-én megtartott rendes közgyűlés által három évre megválasztott Konkoly Samuel és Strasser Jakab felügyelő-bizottsági tag urak és az 1905 évi április 9-iki rendkívüli közgyűlésen néhai Stageschmidt János ur helyébe egy évre megválasztott Annau Ádám ur, felügyelő-bizottsági tag, valamint Schenk Hermann ur, felügyelő-bizottsági póttag működési időtartama. Kellemes kötelességet teljesítünk, a midőn ezen helyen nevezett felügyelő-bizottsági tag uraknak feladatuk lelkiismeretes teljesítéséért legjobb köszönetünket kifejezzük.

Alapszabályaink 31. § a értelmében lejár Bencze Miksa, Dékány János, Haidegger Ödön, Kugler Lipót, Risztics Pál, Radocsits Tivadar és Schmidt Antal választmányi tag urak működési időtartama.

Ennélfogva kérjük Önöket, hogy a napirend 7. és 8. pontja értelmében három felügyelő-bizottsági rendes és egy felügyelő-bizottsági póttagot; ezenkívül hét választmányi tagot választani sziveskedjenek. Valamennyi választás három évi működési időtartamra ejtendő meg.

Kérjük, méltóztatassanak ezen jelentésünket tudomásul venni s úgy a felügyelő-bizottságnak, mint nekünk az 1905. üzletévre a felmentvényt megadni.

A közgazdasági bank közgyűlése. A nagybecskereki közgazdasági bank tegnap délelőtt tartotta III-ik évi közgyűlését, melyről helyszűke miatt lapunk holnapi számában hozzuk kimerítő tudósítást.

A kenderipar Torontálban. A megyei gazd. egyesület által a kenderipar megteremtése céljából megindított nagyszabású mozgalmaknak immár fontos eredményei vannak. Így Ittvárnokon mostanában tartatott meg az ottan létesítendő kenderáztatás számára a vízhasználati engedély iránti eljárás, melyen Torontálvármegye részéről Rigó István tb. főjegyző, a temesvári kulturmérnöki hivatal részéről Mauritz Gyula kir. mérnök, a Temes-Béga társulat részéről Wadler Nándor szakaszmérnök, a megyei gazd. egyesület részéről Marton Andor titkár, a rogendorf uradalom részéről Barényi Gyula kasznár jelentek meg, s megjelent az ittvárnoki és bégaszentgyörgyi érdekeltségnek nagyszámu közönség.

A hivatalos eljárás befejezte után az ittvárnoki gazdák körben társas ebéd volt, melyen a vendégek s a község gazdái áldomást tartottak a nap nagyfotosságu eseményének örömeire.

Torontál-Szécsányban egy nagyszabású szövetkezeti kenderkészítő-telep létesülése van folyamatban. Ennek megvalósítása érdekében Szécsányban egy nagyszabású értekezlet tartatott Marton Andornak, a m. gazd. e. titkárnak elnökele alatt, melyen megjelent ifj. Daniel Pál Ó-Léczrői, ki a legnagyobb lelkesedéssel karolta fel a Marton Andor által felvetett eszmét és ajánlott alapítási tervet, s a délvidki birtokosai és bérleti által máris mintegy 300 hold kendertermelést és ugyanannyi üzletreszt jegyeztetett. A szécsányiak közül Kindl községi jegyző, Gille szécsányi földbirtokos és több

joles földművesgazda vállalta magára, hogy a kisgazdák által kendertermelést és üzletreszt jegyeztetnek, s eljárásuk eddig is már szép eredményre vezetett. Ha a szóban forgó kenderkészítő-telep Szécsányban létesülni fog, mint ahogy annak létesüléséhez a legszebb reményeink vannak, úgy T-Szécsány községére, annak és környékének gazdáira és munkásaira ez végtelen nagyfotosságu esemény leend, melynek a jövőben áldásos eredményei lesznek.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Február 6. A „Kis-zombori segély-egylet és hitelszövetkezet” közgyűlése.
- Február 8. A „Szárca népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 11. A „Nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 11. A „Párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 12. A „Nagyteremi takarékpénztár” közgyűlése.
- Február 15. A „Itebei takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 18. A „Módosi takarékpénztár” közgyűlése.
- Február 18. A „B-Komlósi takarékpénztár” közgyűlése.
- Február 18. A „Beodra-karlovai takaré- és előlegszövetkezet” közgyűlése.
- Február 18. A „Beodra-karlovai önszegélyző szövetkezet” közgyűlése.
- Március 4. A „Nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat” közgyűlése.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Allandó alkalmazásra keresek egy jegyzői irnokot, aki a közigazgatás és községi ügykezelés minden ágazatában teljesen jártas és képzett és a román nyelvet tudja. Javadalmazása havi 140 korona.

Az eddigi alkalmaztatás és képzettség igazolását kérem.

Révaujfalun, 1906. évi február hó 3-án.

Czarina Szilárd,
községi jegyző.

Alibunári főszolgabírótól.
125/906. szám. 169-3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye alibunári járásához tartozó Dobriczai körorvosi állás, mely körhöz Dobricza, Ilánca, Ferdinándfalva, Számos és Kismargita nagyközségek tartoznak, lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek.

Kérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 9. § a és az 1876. évi XIV. t.-c. 143. §-ában meghatározott képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi február hó 19-éig nyújtásák be.

A választást Dobriczán f. é. február 20-án d. u. 2 órakor fogom megtartani.

Ezen állás javadalmazása a következő:

- 1 Évi fizetés 2000 korona.
- 2. A községekbe való hivatalos látogatáshoz természetbeni fuvar.
- 3. Nappali látogatásért 40 fillér, éjjeli látogatásért 80 fillér.
- 4. A székhelyen, a 2985 lélekszámmal bíró Dobricza községben, a halottkémlési és husvizsgálati teendőkhöz szabályrendeletileg megállapított díjak.
- 5. Miután a dobriczai körorvos eddig vasuti orvos volt, esetleg a megválasztandó új orvost is megbizhatják a vasuti orvosi állással.

Ezen javadalmazással szemben köteles a megválasztandó orvos a községeket hetenként egyszer bejárni, az orvos-rendőri teendőket végezni, a szegényeket ingyen kezelni.

Tekintettel arra, hogy a körhöz tartozó községekben a lakosság szerb ajku, a szerb nyelv bírása kívánatos, s a nyelvismeret igazolandó.

A megválasztandó orvos köteles állását megválasztása után március 1-én elfoglalni és a torontálmegyei orvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

Kelt Alibunáron, 1906. évi január hó 27-én.

Radonits,
főszolgabíró.

A Sorger-féle Königsdorf-Albrechtsdorf és Giselenhaini védgátat építő és földművelő részvénytársaság 1906. évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor tartja a Nagybecskereki takaré- és előlegegylet mint részvénytársaság helyiségeiben

rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

- 1. Két jegyzőkönyvhitelítő kirendelése.
- 2. Az alapszabályok módosítása.
- 3. A részvénytőkének és a részvények névértékének leszállítása.
- 4. Az igazgatóságnak, titkárnak és felügyelő-bizottságnak megválasztása.
- 5. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek, illetve azoknak jogutódjai tisztelettel meghívotnak.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi február hó 3-án.

Menczer Lipót,
alelnök.

172-3.2

A törökkanizsai járás főszolgabírjától.

797/V sz. 1906.

170-1.1

Hirdetmény.

Az ujszentiváni körjegyzőségben üresedésben lévő s 720 korona évi fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket folyó hó 28-ig hozzám adják be.

Törökkanizsán, 1906. évi február hó 1-én.

Tallian Emil,
főszolgabíró.

Kerestetik használt nagy **Wertheim-szekrény** és egy **tüzmentes könyvszekrény.**

Cím a kiadóhivatalban. (127-x.9)

Basahid község előljáróságától.

306. szám 1903.

185-3.8

Árverési hirdetés.

Alólírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező közlegelő f. évi február hó 25-én d. e. 8 órakor nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 18002 korona, az egyéb árverési feltételek Basahid község jegyzői hivatalánál betekintheők.

Kelt Basahidon, 1906. évi január hó 30-án.

Szávics,
jegyző.

Szabad kézből
eladó
a melencei-utca 437. számú
— ház —
igen kedvező fizetési feltételek mellett.
Tulajdonos:
Nagybecskereki takarékpénztár.
(25-x.9)

Meghívó

a nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek
szövetkezet korlátolt felelősséggel

Nagybecskereken, 1906. évi március hó 4-én délután 3 órakor a városház tanástermében megtartandó

XIX. rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

- Közgyűlési elnök választása.
- A jegyző kinevezése az elnök által.
- A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
- Az igazgatóság üzletjelentése és az 1905. évi zárszámadás előterjesztése s a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslat.
- A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságnak a felmentvény megadása iránt.
- Az igazgatóság kiegészítése.
- A cégjegyzésre jogosított két igazgatósági tag megválasztása.
- Az egyes tag által megszerezhető üzletrészek legmagasabb számának megállapítása.
- A szövetkezet által felveendő kölcsönök legmagasabb összegének meghatározása.
- Az engedélyezendő kölcsönök és előlegek kamatlábának meghatározása.
- A pénztári felesleg mikénti kezelésének megállapítása.

Kelt Nagybecskereken, az igazgatóságnak 1906. évi február hó 1-én tartott üléséből.

Hausladen Mátyás s. k.,
egyleti titkár.

Rigó István s. k.,
egyleti elnök.

Vagyon.		Mérleg-számla.				Teher			
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.
Készpénz			4215	29	Üzletrészbetétek	55395	74		
Leltár			668	47	Tartalékalap	5666	17		
Kölcsönök:					Kölcsön a központi egylettől	26000	—		
I. Üzletrészbetétekre	4012	53			Kamathátralék	585	—		
II. Kezesség és biztosíté-					Különfélék	12	—	87658	91
kokra	82555	18			Nyeresség			2760	48
Leírás	1032	08	81523	10					
			85535	63					
			90419	39				90419	39

Tartozik.		Nyeresség- és veszteség-számla.				Követel.			
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.
Forgalmi napló kamatai			1186	35	Kölcsönök és előlegek utáni kamatok			6694	13
Fizetések			1344	—					
Kezelési költségek			371	22					
Leírás kétes követelésekből			1032	08					
Nyeresség			2760	48					
Nyeresség felosztása:									
A központi általános alapnak 2%		75	85						
Osztalék 1905. évre 5%	2684	63	2760	48					
			6694	13				6694	13

Kelt Nagybecskereken, 1905. évi december hó 31-én.

Sándor József s. k., Harzer József s. k., Rigó István s. k., Grünfelder Antal s. k., Hausladen Mátyás s. k.
pénztárnok. igazg. tag. igazg. elnök. igazg. tag. könyvvezető.

Jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és mellékkönyvekkel teljesen meg-
egyezőnek, a törvény és alapszabályokban meghatározott alak szerint készültnek találtuk.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi január hó 21-én.

(108—11)

Stojkovits György s. k.,
felügy.-biz. tag.

Keresztes Aladár s. k.,
felügy.-biz. elnök.

Szepessy Károly s. k.,
felügy.-biz. tag.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.